

Lingvodidaktická politika EU

SERR, CLIL, Label, EJP

Současná lingvodidaktická politika EU

Vychází ze:

- ❖ znepokojivých prognóz týkajících se příštího vývoje jazyků jak v Evropském, tak celosvětovém měřítku (Language Planning and Language Policy)
 - podpora menšinových jazyků
- ❖ snahy unifikovat kritéria
 - SERR
- ❖ snahy podpořit plurilingvismus, multilingvismus a motivovat k učení se CJ
 - Label, CLIL, EJP

Současná lingvodidaktická politika EU

Dvě tendence ohledně jazykové a jazykověvzdělávací politiky:

Lingua franca – angličtina

- ekonomické důvody, úspory

Podpora multilingvismu a plurilingvismu

- etické důvody,
- Viz dokumenty:
 - *článek 22 listiny základních práv EU*
 - *ZPRÁVA o nové rámcové strategii pro mnohojazyčnost 22. 11. 2005*
 - *Eurobarometr*

Listina základních práv EU (EUR-Lex)

▼ Languages, formats and link to OJ

	BG	ES	CS	DA	DE	ET	EL	EN	FR	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT	NL	PL	PT	RO	SK	SL	FI	SV	
HTML																									
PDF																									
Official Journal																									

Článek 22

Kulturní, náboženská a jazyková rozmanitost

Unie respektuje kulturní, náboženskou a jazykovou rozmanitost.

Sdělení Komise z 22. 11. 2005

Sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Nová rámcová strategie pro mnohojazyčnost ([KOM\(2005\) 596 v konečném znění](#), 22.11.2005)

CO JE CÍLEM TOHOTO SDĚLENÍ?

Sdělení vytyčuje strategii Evropské komise na podporu mnohojazyčnosti v Evropské unii (EU) a navrhuje množství konkrétních akcí.

Politika mnohojazyčnosti Komise má TŘI CÍLE:

- podporovat studium jazyků a jazykovou rozmanitost ve společnosti,
- zasazovat se za zdravé mnohojazyčné hospodářství,
- zajistit občanům přístup k informacím EU v jejich vlastních jazycích.

Eurobarometr

SD5a.1 Les questions précédentes étaient à propos des langues que vous parlez assez bien que pour avoir une conversation. Quelles langues autres que votre langue maternelle comprenez-vous assez bien que pour suivre les nouvelles à la radio ou à la télévision ?

	Anglais	Français	Allemand	Espagnol	Russe	Aucun
 UE27	25%	7%	7%	5%	3%	56%
 BE	41%	30%	18%	4%	0%	35%
 BG	17%	1%	4%	1%	19%	60%
 CZ	18%	1%	9%	0%	8%	40%
 DK	57%	5%	34%	3%	0%	24%
 DE	33%	5%	7%	2%	2%	55%
 EE	39%	1%	9%	1%	44%	19%
 IE	5%	8%	5%	2%	1%	61%
 EL	42%	5%	3%	0%	1%	53%
 ES	12%	6%	1%	13%	0%	60%
 FR	26%	3%	4%	11%	0%	59%
 IT	24%	9%	2%	3%	0%	65%
 CY	63%	5%	0%	1%	0%	31%

Lingvodidaktická politika EU

Evropská jazyková a jazykověvzdělávací politika je rozdělena do 4 oblastí:

1) uchování jazykového bohatství

2) rozsah jazykového vyučování (rozvoj, důraz)

3) podpora pregraduálního a postgraduálního studia učitelů

4) komunikace jako cíl a metoda výuky CJ

Uchování jazykového bohatství

- ❖ v Evropě existuje více než 40 původních jazyků + jazyky přistěhovalců = 60
- ❖ nejfrekventovanějšími jsou angličtina, francouzština, němčina.
- ❖ rok 2001 byl zvolen EU a Evropskou radou s podporou UNESCO „Evropským rokem jazyků“

Rozsah jazykového vyučování

Podpora trojjazyčnosti:

- 1) mateřský
- 2) jazyk sousední země
- 3) světový jazyk

Všechny státy s výjimkou Irska zavedly během povinné školní docházky povinné vyučování alespoň 1 CJ, většina zemí vyučuje 2 jazyky. V 11 státech je povinný jazyk předepsán.

Podpora rané výuky s podpůrnými programy jako jazyková propedeutika

Podpora rozšíření výuky CJ

Pregraduální a postgraduální studium učitelů

Podpora rozšiřujícího vzdělání, celoživotního vzdělávání

Výjezdy pro pracovníky ve vzdělávání:

- ❖ Akademická informační agentura AIA
- ❖ AKTION Česká republika – Rakousko
- ❖ CEEPUS
- ❖ Erasmus +
- ❖ Fondy EHP

odkazy:

The European Profile for Language Teacher Education

<https://www.euroskop.cz/9083/sekce/celozivotni-vzdelavani/>

Komunikace jako cíl a metoda výuky CJ

Podpora komunikativních přístupů, zaměřených na sociolingvistické a pragmatické kompetence, utužování „evropské pospolitosti“.

- ❖ jazyková propedeutika
- ❖ SERR pro jazyky
- ❖ SOCRATES-ERASMUS, COMENIUS, LINGUA, LEONARDO DA VINCI, LABEL,
- ❖ CLIL

Jazyková propedeutika

Několik přístupů k vícejazyčnosti (Fenclová 2004):

1. Aditivní přístup: juxtaopozice izolovaných zkušeností s jazyky
2. Integrovaný přístup: je založen na zohledňování vědomostí a dovedností z již známých jazyků k ovládnutí kompetencí v dalším poznávaném jazyce; př. opora o mateřštinu při učení cizímu jazyku, opora o mateřštinu a první cizí jazyk při učení 2. cizímu jazyku...
3. Dovednostně parciální přístup: nácvik porozumění příbuzným jazykům
4. **Multilingvně anticipující přístup**: je realizován jako **jazyková propedeutika** = jazykové probouzení; žáci jsou konfrontováni (ještě před zahájením učení CJ či paralelně s tím) s řadou jazyků různé prestiže a statutu
Úkol: vzbudit zájem žáků, rozvinout jejich pozorovací a analytické schopnosti...

CLIL

= **Integrovaná výuka předmětu a cizího jazyka** (často též označovaná anglickou zkratkou CLIL, tj. content and language integrated learning)

- vyučovací metoda založená na výuce školního předmětu prostřednictvím cizího jazyka, takže žák si osvojuje znalosti a dovednosti v obou předmětech současně.
- vhodnými předměty jsou například zeměpis, dějepis, matematika, přírodopis, občanská výchova či tělesná výchova.
- tato metoda je vhodná zejména pro pedagogy, jejichž aprobace zahrnuje výuku cizího jazyka i daného nejazykového předmětu
- na počátku roku 2010 vznikl na podporu této metody projekt nazvaný CLIL –
 - 2. stupeň základních škol a nižší stupeň víceletých gymnázií,
 - autorem a realizátorem je Národní institut pro další vzdělávání (NIDV)
 - hrazeno z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR.
- tato metoda již dříve: v Akčním plánu 2004–2006 Evropské komise, v ČR v Národním plánu výuky cizích jazyků pro období 2005–2008

LABEL - European Language Label

= ocenění pro inovativní projekty v oblasti jazykového vzdělávání v rámci programu Evropské komise

Cíl: podpořit nové a výjimečné aktivity v oblasti jazykového vzdělávání, propagovat je mezi odbornou veřejností a inspirovat ostatní k zavádění takových aktivit do jazykové výuky

Priority pro rok 2019:

1. Zlepšení přístupu k jazykové rozmanitosti, rozvoj inkluze ve školách a podpora učitelů a vedoucích pracovníků škol
2. Odstranění jazykových bariér s cílem vytvořit dynamické příhraniční regiony
3. Jazyky v celoživotním vzdělávání
4. Cizí jazyk jako prostředek k získávání a rozšiřování kompetencí a dovedností

Evropskou jazykovou cenu Label 2018 získaly např. tyto projekty:

Keška v galerii – Národní galerie v Praze

Zlepšení kvality výuky ošetřovatelství v angličtině a zavedení výuky předmětu ošetřovatelství v němčině na Střední zdravotnické škole Beroun – Střední zdravotnická škola, Beroun

Lively English book for children – Základní škola a mateřská škola Sivice

Krok za krokem k efektivnímu vyučování na malotřídní škole – Základní škola a Mateřská škola Bukovec

El que lee mucho y viaja mucho, ve mucho y sabe mucho (Miguel de Cervantes y Saavedra) / The One Who Reads A Lot and Travels A Lot, Sees A Lot and Knows A Lot – Slezské gymnázium, Opava